

Bibliografia Pienin – przekrój

(stan na 1.07.2018 r.)

opracował Krzysztof Karwowski

FLORA

Flora ogólnie

BERDAU FELIKS, Flora Tatr, Pienin i Beskidu Zachodniego, Druk J. Filipowicza, Warszawa 1890, 827 s.

Opisano 1340 gat. roślin naczyniowych (skrzypów, widłaków, paproci, nagonasiennych i okrytonasiennych) pod kątem morfologii i występowania.

BODZIARCZYK JAN, PANCER-KOTEJA ELŻBIETA, Struktura i zmiany roślinności leśnej w strefach ochrony ścisłej i czynnej Pienińskiego Parku Narodowego – analiza wybranych cech, [w:] J. Bodziarczyk [red.], Ochrona ścisła w parkach narodowych i rezerwatach. Bilans osiągnięć i porażek ostatniego półwiecza, Tatrzański Park Narodowy, Zakopane 2018, ss. 61-78.

Przedstawiono stan zachowania fitocenozy w strefach ochrony ścisłej i czynnej, zróżnicowanie pokrycia warstw roślinności zbiorowisk leśnych oraz ich zmiany w okresie 15 lat oraz liczbę gatunków i udział grup ekologicznych.

GRODZIŃSKA KRYSZYNA, Rośliny naczyniowe Skalic Nowotarskich i Spiskich (Pieniński Pas Skałkowy), „Fragmenta Floristica et Geobotanica” 1976, 22(1/2): 43-127.

Podano charakterystykę terenu badań i uwagi ogólne; zamieszczono wykaz systematyczny roślin naczyniowych z podaniem stanowisk.

KARWOWSKI KRZYSZTOF, Bibliografia flory i fauny Pienin, [w:] J. Razowski (red.), Flora i fauna Pienin, „Monografie Pienińskie” 2000, 1: 265-333.

Zamieszczono 589 pozycji z zakresu botaniki, w tym: 234 - florystyki, 146 - fitosocjologii, 64 - ochrony flory, 44 - fitogeografii, 16 - systematyki, 56 - anatomii, 29 - paleobotaniki; dołączono indeks tematyczny i systematyczny.

PANCER-KOTEJOWA ELŻBIETA, ZARZYCKI KAZIMIERZ, Zarys fizjografii i stosunków geobotanicznych Pienin oraz charakterystyka wybranych biotopów, „Fragmenta Faunistica” 1976, 21(2): 21-49.

Omówiono fizjografię Pienin (położenie i rzeźbę, geologię, gleby, klimat, hydrografię); podano ogólną charakterystykę szaty roślinnej: roślinność, florę roślin naczyniowych, odrębność i specyfikę flory Pienin, uwagi o florach zarodnikowych, przyczyny bogactwa i różnorodności flory, współczesne przemiany flory i roślinność, podział geobotaniczny; omówiono ważniejsze zbiorowiska roślinne i warunki ich występowania oraz charakterystykę roślinności i siedliska wybranych biotopów.

RAZOWSKI JÓZEF, Charakterystyka flory i fauny Pienin, [w:] J. Razowski (red.), Flora i fauna Pienin, „Monografie Pienińskie” 2000, 1: 11-21.

Porównano florę i faunę do innych regionów Polski; omówiono zróżnicowanie ekologiczne i geograficzne, relikty, endemity i „osobliwości”, zmiany antropogeniczne; dołączono przegląd badań związanych z florą i fauną.

WRÓBEL IWONA, Szata roślinna Pienińskiego Parku Narodowego. Podsumowanie Planu Ochrony na lata 2001-2020, „Pieniny Przyroda i Człowiek” 2003, 8: 63-69.

Opisano zbiorowiska leśne i nieleśne oraz florę, w tym liczbę gatunków w grupach systematycznych.

WRÓBEL IWONA, ZARZYCKI KAZIMIERZ, Oddziaływanie zespołu zbiorników wodnych Czorsztyn-Niedzica i Sromowce Wyżne na florę i roślinność Pienin, [w:] R. Soja, S. Knutelski, J. Bodziarczyk (red.), Pieniny – Zapora – Zmiany, „Monografie Pienińskie” 2010, 2: 131-152.

Podano wyniki inwentaryzacji flory i roślinności; omówiono wpływ budowy i eksploatacji zbiorników na grupy roślin: glony, porosty, śluzowce, mszaki, rośliny naczyniowe wodne, rośliny naczyniowe lądowe (w tym gat. wskaźnikowe i rzadkie) oraz wpływ na zbiorowiska aluwia Dunajca, murawy naskalne i kserotermiczne, łąkowe, leśne.

ZARZYCKI KAZIMIERZ, Małe populacje pienińskich roślin reliktowych i endemicznych, ich zagrożenie i problemy ochrony, „Ochrona Przyrody” 1976, 41: 7-75.

Omówiono geologię i klimat Pienin, osobliwości flory roślin naczyniowych (endemity i ważniejsze relikty); podano przypuszczalny wiek i drogi migracji niektórych gatunków roślin w Pieniny, przykłady zawężonej zmienności kilku pienińskich populacji roślinnych, rozmieszczenie poziome i pionowe oraz siedliska roślin reliktowych i endemicznych, przemiany flory od schyłku plejstocenu oraz problemy ochrony.

ZARZYCKI KAZIMIERZ, Rośliny rodzime, [w:] K. Zarzycki (red.), Przyroda Pienin w obliczu zmian, „Studia Naturae” 1982, ser. B, 30: 127-142.

Opisano historię badań; podano ogólną charakterystykę flory Pienin, charakterystyczne rysy flory, taksony endemiczne, inne osobliwości flory oraz podział geobotaniczny Pienin.

ZARZYCKI KAZIMIERZ, KORZENIAK URSZULA, Roślinność łąkowa Pienin i jej przemiany w ostatnim sześćdziesięcioleciu, „Pieniny Przyroda i Człowiek” 1992, 2: 5-12.

Wykazano nowe zbiorowiska łąkowe w latach 1924-1988; opisano przemiany składu florystycznego pienińskich łąk oraz kierunki przemian roślinności łąkowej Pienin.

ZARZYCKI KAZIMIERZ, WRÓBEL IWONA, Przemiany pienińskiej flory roślin naczyniowych w XX wieku, „Pieniny – Przyroda i Człowiek” 2012, 12: 43-56.

Omówiono ogólne przemiany pienińskiej flory, w tym przemiany spontaniczne i wywołane działalnością człowieka (flora lasów, muraw naskalnych i kserotermicznych, łąkowa, segetalna), aluwia Dunajca, gatunki wymarłe, gatunki synantropijne oraz przedstawiono przewidywane zmiany.

Grzyby, porosty i śluzowce

CHACHUŁA PIOTR, Monitoring grzybów wielkoowocnikowych w Pienińskim Parku Narodowym, „Roczniki Bieszczadzkie” 2010, 18: 312-323.

Opisano założenia monitoringu według projektu planu ochrony Parku; w planie wyznaczono 30 gat. i 5 biotopów specjalnej troski; podano wyniki monitoringu w 2007-2009.

CHACHUŁA PIOTR, Nowe gatunki grzybów chronionych na terenie Pienińskiego Parku Narodowego, „Pieniny Przyroda i Człowiek” 2012, 12: 87-101.

Wykazano 37 gat. grzybów chronionych (w tym 10 nowych dla Pienińskiego PN) wraz z opisem ich stanowisk.

CZERWIK-MARCINKOWSKA JOANNA, MROZIŃSKA TERESA, Kierunki i dynamika zmian składu gatunkowego glonów pro- i eukariotycznych w zbiornikach zaporowych Pienin i w Dunajcu w latach 1997–2008, [w:] R. Soja, S. Knutelski, J. Bodziarczyk (red.), Pieniny – Zapora – Zmiany, „Monografie Pienińskie” 2010, 2: 153-160.

Przedstawiono kierunki zmian: niewielką różnorodność gatunkową glonów, wstrzymanie migracji glonów, zależność zmian algoflory od wpływu czynników antropogenicznych, zmiany w składzie gat. związane z odrębnością taksonomiczną istniejącej algoflory zbiorników wodnych i Dunajca.

DROZDOWICZ ANNA, Śluzowce (*Myxomycetes*), [w:] J. Razowski (red.), Flora i fauna Pienin, „Monografie Pienińskie” 2000, 1: 31-34.

Przedstawiono historię badań i scharakteryzowano florę śluzowców.

GUMIŃSKA BARBARA, Mikoflora Pienińskiego Parku Narodowego (Część I-II), „Acta Mycologica” 1969, 5: 219-243; 1972, 8(2): 149-174.

Wykazano 400 gat. grzybów wraz z miejscem ich występowania.

GUMIŃSKA BARBARA, Mikoflora Pienińskiego Parku Narodowego (Część III-V), „Zeszyty Naukowe Uniwersytetu Jagiellońskiego” nr 432, 617, 968, „Prace Botaniczne” 1976, 4: 127-141; 1981, 9: 67-81; 1990, 21: 157-172.

Wykazano 200 gat. grzybów wraz z miejscem ich występowania.

GUMIŃSKA BARBARA, Mikoflora Pienińskiego Parku Narodowego. Część VI-VIII, „Fragmenta Floristica et Geobotanica”, Ser. Polonica, 1994, 1: 33-39; 1999, 6: 179-187; 2004, 11(2): 371-382.

Wykazano 110 gat. grzybów wraz z miejscem występowania.

GUMIŃSKA BARBARA, Grzyby kapeluszowe Pienińskiego Parku Narodowego, [w:] K. Zarzycki (red.), Przyroda Pienin w obliczu zmian, „Studia Naturae”, ser. B, 30: 189-209.

Opisano Pieniny jako oazę osobliwości mikologicznych; podano gatunki wapieniolubne, grzyby rosnące pod ziemią, grzyby w zbiorowiskach leśnych i łąkowych oraz omówiono ochronę grzybów.

GUMIŃSKA BARBARA, Grzyby wielkoowocnikowe (*macromycetes*), [w:] J. Razowski (red.), Flora i fauna Pienin, „Monografie Pienińskie” 2000, 1: 47-53.

Przedstawiono historię badań grzybów, charakterystykę ogólną i ekologiczną, grzyby wapieniolubne, grzyby o charakterze górskim oraz grzyby zasługujące na ochronę; dołączono wykaz 67 taksonów.

GUMIŃSKA BARBARA, Atlas grzybów Pienińskiego Parku Narodowego, Pieniński Park Narodowy, Krościenko n.D. 2006, 166 s.

Przedstawiono ogólną charakterystykę grzybów, przegląd niektórych siedlisk grzybów w Pieninach, ochronę grzybów w Pieninach oraz przegląd gat.

KISZKA JÓZEF, Porosty (*Lichenes*), [w:] J. Razowski (red.), Flora i fauna Pienin, „Monografie Pienińskie” 2000, 1: 55-66.

Przedstawiono historię badań porostów, charakterystykę flory oraz przegląd 150 gat.; omówiono elementy geograficzne (88 gat.), porosty górskie (81 gat.), porosty synantropijne (58 gat.) oraz zanikające (101 gat.).

KOMOROWSKA HALINA, Śluzowce, [w:] K. Zarzycki (red.), Przyroda Pienin w obliczu zmian, „Studia Naturae”, ser. B, 30: 233-241.

Omówiono budowę i rozwój, ekologię, historię badań i skład gatunkowy oraz florę śluzowców Pienin na tle śluzowców Karpat.

KUĆMIERZ JAN, Flora grzybów pasożytniczych Pienin. Część I. *Plasmodiophoromycetes*, *Oomycetes*, *Chytridiomycetes*, *Ascomycetes*, „Fragmenta Floristica et Geobotanica” 1976, 22(3): 377-393.

Przedstawiono rys historyczny badań w Pieninach; podano uwagi ogólne o florze grzybów pasożytniczych oraz wykaz 173 gat. z Pienin.

KUĆMIERZ JAN, Flora grzybów pasożytniczych Pienin. Część II. *Basidiomycetes*, *Deuteromycetes*, „Fragmenta Floristica et Geobotanica” 1976, 22(4): 605-622.

Przedstawiono wykaz 385 gat. z Pienin.

KUĆMIERZ JAN, Mikroskopowe grzyby pasożytnicze roślin, [w:] K. Zarzycki (red.), Przyroda Pienin w obliczu zmian, „Studia Naturae” 1982, ser. B, 30: 210-232.

Podano skład gatunkowy i osobliwości florystyczne; omówiono grzyby fitopatogeniczne Pienin na tle mikoflory Polski, grzyby fitopatogeniczne w zbiorowiskach roślinnych oraz choroby grzybowe roślin uprawianych w rejonie Pienin.

KUĆMIERZ JAN, Mikroskopowe grzyby pasożytnicze roślin, [w:] J. Razowski (red.), Flora i fauna Pienin, „Monografie Pienińskie” 2000, 1: 35-45.

Przedstawiono historię badań i obecny stan poznania; zestawiono liczbowo gatunki grup systematycznych oraz grzybów fitopatogenicznych lasu jaworowego.

TOBOLEWSKI ZYGMUNT, Porosty Pienin, „Prace Komisji Biologicznej Poznańskiego Towarzystwa Przyjaciół Nauk”, Wydział Matematyczno-Przyrodniczy, 1958, 17(5): 1-124.

Podano ogólną charakterystykę Pienin; opisano stosunki klimatyczne, przegląd siedlisk i zbiorowisk porostów Pienin: zbiorowiska naskalne, epifity, porosty murszejącego drewna, naziemne; porównano florę wapiennych porostów Pienin i innych regionów; podano ogólną charakterystykę flory porostów Pienin; dołączono systematyczny wykaz 362 gat.

TOBOLEWSKI ZYGMUNT, Porosty, [w:] K. Zarzycki (red.), Przyroda Pienin w obliczu zmian, „Studia Naturae”, ser. B, 30: 173-188.

Opisano porosty wapieniolubne, osobliwości przyrodnicze, rozmieszczenie poziome, elementy geograficzne, podano przegląd siedlisk i zbiorowisk na wapieniach; wymieniono porosty występujące na piaskowcach i innych siedliskach.

Glony

MROZIŃSKA TERESA, Glony, [w:] K. Zarzycki (red.), Przyroda Pienin w obliczu zmian, „Studia Naturae” 1982, ser. B, 30: 164-172.

Opisano rzadkie i szczególnie interesujące gat. glonów, w tym glony występujące w potokach i źródłach, młakach i na wilgotnych skałach.

MROZIŃSKA TERESA, Sinice (Cyanophyta) i glony (Algae), [w:] J. Razowski (red.), Flora i fauna Pienin, „Monografie Pienińskie” 2000, 1: 23-29.

Przedstawiono historię badań, charakterystykę florystyczną i wykaz 118 taksonów.

Mszaki, wątrobowce

KARCZMARZ KAZIMIERZ, Mchy i wątrobowce, [w:] K. Zarzycki (red.), Przyroda Pienin w obliczu zmian, „Studia Naturae” 1982, ser. B, 30: 150-163.

Omówiono zróżnicowanie regionalne i charakterystyczne rysy brioflory, odrębność briogeograficzną, mchy kopalne, dokonano przeglądu zbiorowisk mszaków: zespoły mszyste, naziemne synuzje mszaków, zespoły roślin wyższych z przeważającym udziałem mszaków, zbiorowiska mszaków na polach, ugorach i miejscach ruderalnych.

KARCZMARZ KAZIMIERZ, Mszaki (*Bryophyta*), [w:] J. Razowski (red.), Flora i fauna Pienin, „Monografie Pienińskie” 2000, 1: 67-74.

Przedstawiono historię badań; porównano brioflore Pienin do innych pasm górskich; poruszono zagadnienia briogeograficzne; dokonano analizy ekologicznej; opisano gatunki wymagające ochrony.

OCHYRA RYSZARD, Mchy Skalic Nowotarskich i Spiskich (Pieniński Pas Skałkowy), „Fragmenta Floristica et Geobotanica” 1984, 28(3): 419-489.

Scharakteryzowano teren badań; omówiono florę mchów skalic; podano charakterystykę niektórych grup gatunków i ich rozmieszczenie poziome (gatunki wapieniolubne, acydofilne, kserotermiczne, wodne i bagienne, epifityczne i epiksyliczne); omówiono rozmieszczenie mchów na tle geobotanicznego podziału Skalic; dołączono przegląd systematyczny 249 gat. brioflory.

OCHYRA RYSZARD, CYKOWSKA BEATA, The liverwort flora of the Skalice Nowotarskie and Spiskie Klippen (Polish Western Carpathians) [= Flora wątrobowców Skalic Nowotarskich i Spiskich (polskie Karpaty Zachodnie)], [w:] A. Stebel, R. Ochyra (red.) *Bryophytes of the polish Carpathians* [= Mszaki polskich Karpat], Sorus, Poznań 2008, ss. 143-167.

Przedstawiono stan wiedzy o faunie wątrobowców pienińskiego pasa skałkowego, ogólną charakterystykę flory wątrobowców i glewików, listę 61 gat. wątrobowców i 1 gat. glewika.

STEBEL ADAM, Wpływ zbiorników zaporowych na Dunajcu w Pieninach na florę mchów tego regionu, [w:] R. Soja, S. Knutelski, J. Bodziarczyk (red.), Pieniny – Zapora – Zmiany, „Monografie Pienińskie” 2010, 2: 161-171.

Opisano zniszczenie stanowisk mchów poprzez budowę zbiornika oraz ekspansję epifitów (opis 11 gat.).

STEBEL ADAM, OCHYRA RYSZARD, Mosses of the Małe Pieniny Range (Polish Western Carpathians) [= Mchy Małych Pienin (polskie Karpaty Zachodnie)], [w:] A. Stebel, R. Ochyra (red.) *Bryophytes of the polish Carpathians* [= Mszaki polskich Karpat], Sorus, Poznań 2008, ss. 75-141.

Omówiono historię badań bryologicznych w Małych Pieninach; podano ogólną charakterystykę flory mchów Małych Pienin i analizę środowiskową (mchy naziemne, nadrzewne, na martwym drewnie, naskalne, bagienne, wodne); omówiono ochronę mchów; podano wykaz systematyczny 56 gatunków.

SZAFRAN BRONISŁAW, Mszaki Pienin, „Ochrona Przyrody” 1952, 20: 89-117.

Opisano granice badanego obszaru oraz dotychczasowe badania; omówiono ogólne warunki rozwoju mszaków w Pieni-
nach i porównano z innymi wapiennymi obszarami Polski; opisano charakter i rozmieszczenie regionalne flory mszaków;
dołączono systematyczny wykaz 196 gat.

Paprotniki i rośliny kwiatowe

FREY LUDWIK, Opowieści o roślinach Pienin, Miasto i Gmina Szczawnica, Szczawnica 2010, 142 s.

Zaprezentowano roślinność Pienin w formie popularno-naukowej.

GRODZIŃSKA KRYSZYNA, Rośliny naczyniowe Skalic Nowotarskich i Spiskich (Pieniński Pas Skalkowy).
„Fragmenta Floristica et Geobotanica” 1976, 22(1/2): 43-127.

Podano charakterystykę terenu badań i uwagi ogólne; zamieszczono wykaz systematyczny roślin naczyniowych z poda-
niem stanowisk.

JAGIELLO MAŁGORZATA, Storzycyki łąk i polan Pienińskiego Parku Narodowego, „Pieniny Przyroda i
Człowiek” 1992, 2: 43-49.

Zaprezentowano wyniki inwentaryzacji storczyków na 18 łąkach w Pienińskim PN; dołączono wykaz 16 gatunków i 3
mieszkańców storczyków.

ZARZYCKI KAZIMIERZ, Rośliny naczyniowe Pienin. Rozmieszczenie i warunki występowania, Państwowe
Wydawnictwo Naukowe, Warszawa-Kraków 1981, 257 s.

Przedstawiono krytyczne zestawienie listy roślin naczyniowych Pienin (860 gat. rodzimych, 146 naturalizowanych i 71 ob-
cych) wraz z rozmieszczeniem na tle warunków siedliskowych i zbiorowisk roślinnych.

ZARZYCKI KAZIMIERZ, Paprotniki i rośliny kwiatowe (rośliny naczyniowe), [w:] J. Razowski (red.), Flora
i fauna Pienin, „Monografie Pienińskie” 2000, 1: 75-79.

Omówiono historię i stan badań; scharakteryzowano florę; opisano rośliny endemiczne, osobliwości flory, rośliny synan-
tropijne, rośliny chronione i zagrożone.

Flora kopalna

KLIMASZEWSKI MIECZYSLAW, SZAFER WŁADYSŁAW, SZAFRAN BRONISŁAW, URBAŃSKI JAROSŁAW, Flo-
ra dryasowa w Krościenku nad Dunajcem, „Biuletyn Państwowego Instytutu Geologicznego” 1950,
24: 1-84, wyd. 2.

Przedstawiono geologię terenu; omówiono ślimaki towarzyszące florze dryasowej; opisano florę dryasowa oraz uwagi o
klimacie ostatniego zlodowacenia w Karpatach Zachodnich.

SZAFER WŁADYSŁAW, Flora pliocenka z Krościenka n/Dunajcem. I. Część ogólna, „Rozprawy Wydziału
Matematyczno-Przyrodniczego PAU” 1946, 72, (B) 1: 1-162.

Oceniono stopień poznania flory nasiennej w Krościenku; omówiono skład i wiek flory krościeńskiej na tle porównaw-
czym; scharakteryzowano klimat, ekologiczne właściwości i zbiorowiska flory krościeńskiej; opisano związek Europy z
Azją i Ameryką Północną w pliocenie; omówiono wędrówki roślin w pliocenie.

SZAFER WŁADYSŁAW, Flora pliocenka z Krościenka n/Dunajcem. II. Część opisowa, „Rozprawy Wy-
działu Matematyczno-Przyrodniczego PAU” 1946, 72, (B) 2: 1-213, 15 tabl.

Przedstawiono opisy morfologiczne i fitogeograficzne wraz z lokalizacją roślin kopalnych w porządku systematycznym.

SZAFER WŁADYSŁAW, Pliocenska flora okolic Czorsztyna i jej stosunek do plejstocenu, „Prace Instytutu
Geologicznego” 1954, 11: 1-238, 20 tabl.

Omówiono genezę osadów i rozmieszczenie szczątków roślinnych w profilach k. Mizernej i Huby; dołączono systema-
tyczny wykaz i opisy szczątków roślin kopalnych; przedstawiono analizę florystyczną materiału; podano względny wiek
geologiczny flor Krościenka i okolicy Czorsztyna; opisano klimat pliocenu i starszego plejstocenu w Karpatach Zachod-
nich na podstawie szczątków roślin; omówiono zagadnienia stratygraficzne.

ŚRODOŃ ANDRZEJ, Pieniny w historii szaty roślinnej Podhala [w:] K. Zarzycki (red.), Przyroda Pienin w obliczu zmian, „Studia Naturae”, ser. B, 30: 115-126.

Opisano roślinność Podhala u schyłku trzeciorzędu, roślinność czwartorzędu, ostatni okres lodowy na Podhalu oraz roślinność Pienin w holocenie.

VALDE-NOWAK PAWEŁ, NADACHOWSKI ADAM, MADEYSKA TERESA, Obłazowa Cave. Human activity, stratigraphy and palaeoenvironment [= Jaskinia Obłazowa. Działalność człowieka, startygrafia i paleośrodowisko], Institute of Archaeology and Ethnology Polish Academy of Sciences, Kraków 2003, 173 s.

Opisano stratyografię, litologię i sedymentologię jaskini; omówiono zagadnienia archeologiczne, datowanie węglem radioaktywnym, wyniki analizy botanicznej; opisano szczątki ludzkie i faunę kopalną.